

Olumsuz sonuç alınan maden ruhsatının iptalinde arama giderleri ile Devlet katkısı ödemelerinin ne zaman gider yazılacağı

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	38418978-125[8-14/1]-283
Tarih	12.03.2015

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 38418978-125[8-14/1]-283

12/03/2015

Konu : Olumsuz sonuç alınan maden ruhsatının iptalinde arama giderleri ile Devlet katkısı ödemelerinin ne zaman gider yazılacağı

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, şirketiniz ile arasında düzenlenen rödövan sözleşmesine istinaden sahibi bulunduğunuz maden işletme ruhsatının sahada yapılan çalışmaların olumsuz sonuçlanması nedeniyle geri devredilmesi amacıyla 29.11.2013 tarihli yönetim kurulu kararı alındığı, ancak ruhsat devrinin yapıldığına ilişkin Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) teyidinin 2014 yılına sarktığı belirtilerek, şirketinizin söz konusu ruhsat kapsamında gerçekleştirdiği ve daha önce 271 Arama Giderleri hesabında aktifleştirilen harcama tutarlarının, ilgili ruhsatların devri ve iptali için yapılan başvuru tarihlerinin içinde bulunduğu hesap döneminin mi yoksa MİGEM tarafından ruhsat iptalinin teyit edildiği tarihin içinde bulunduğu hesap döneminin gideri olarak mı dikkate alınacağı ile maden mevzuatı kapsamında şirketinizce ödenen devlet haklarının ilgili olduğu hesap döneminde tahakkuk ettirilerek mi

yoksa ödemenin yapıldığı hesap döneminde mi gider yazılacağı hususlarında Başkanlığımızdan görüş talep edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun "Safi kurum kazancı" başlıklı 6 ncı maddesinde; kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettiği safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticarî kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38 inci maddesinde; bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu, bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hükme bağlanmıştır. Anılan Kanunun 40 inci maddesinde de; safi kazancın tespit edilmesinde indirilecek giderler sayılmıştır.

Aynı Kanunun 40 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin, (6) numaralı bendinde de işletme ile ilgili olmak şartıyla; bina, arazi, gider, istihlak, damga, belediye vergileri, harçlar ve kaydiyeler gibi aynı vergi resim ve harçların ticari kazancın tespitinde gider olarak indirim konusu yapılabileceği belirtilmiştir.

Ticari kazancın tespitinde iki temel ilke geçerlidir. Bunlar "dönemsellik" ve "tahakkuk esası" ilkeleridir. Tahakkuk esası ilkesinde, gelir veya giderin miktar veya mahiyet itibarıyla kesinleşmiş olması, yani geliri veya gideri doğuran işlemin tekemmül etmesinin yanı sıra, miktarının ve işlemde kaynaklanan alacağın veya borcun ödeme şartlarının da belirlenmiş olması gereklidir. Bu esas dikkate alındığında bir gelir veya gider unsurunun, özel bir düzenleme bulunmadığı sürece, mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleştiği dönem kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

Diğer taraftan, 3213 sayılı Maden Kanununun "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde,

- Devlet hakkı: maden istihracı ile sağlanacak gelirden devlet payına düşen kısım,
 - Maden sicili, tüm madencilik faaliyetleri ile ilgili bilgilerin kaydedildiği yer,
 - Arama ruhsatı, belirli bir alanda maden arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi için verilen yetki belgesi,
 - İşletme ruhsatı, işletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen yetki belgesi,
 - Maden sicili, Tüm madencilik faaliyetleri ile ilgili bilgilerin kaydedildiği yer
- olarak tanımlanmıştır.

Aynı Kanunun "Hakların bölünmezliği, devir ve intikali" başlıklı 5'inci maddesinde;

"Madenler üzerinde tesis olunan ilk müracaat (takaddüm), arama ruhsatnamesi, buluculuk ve işletme ruhsatı haklarının hiç birisi hisselerle bölünemez. Her biri bir bütün halinde muameleye tabi tutulur.

Maden ruhsatları ve buluculuk hakkı, devredilebilir.

Durum maden siciline şerh edilir. Devir muamelesi maden siciline şerh edilmesi ile tamam olur."

" Devlet Hakkı ve Özel İdare Payı" başlıklı 14'üncü maddesinde ise;

"Devlet hakkı, ocaktan çıkarılan madenin ocak başındaki fiyatından alınır.

...

Devlet hakkı;

a) I. Grup ve II. Grup (a) bendi madenler ile mıcır, kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddelerinde ocak başı satış fiyatı boyutlandırılmış ve/veya yıkanmış olarak satılan fiyatı olup, bu madenlerden % 4,

b) II. Grup (b) bendi madenlerde % 2, ancak bu madenlerin yurt içindeki kendi tesisinde işlenerek uç ürün haline getirilmesi durumunda % 1,

c) III. Grup ve V. Grup madenlerde % 4,

ç) IV. Grup madenlerde % 2, ancak Altın, Gümüş ve Platin madenlerinde % 4,

d) VI. Grup madenlerden % 4,

oranında alınır.

...

Devlet hakkı ve özel idare payı, her yıl haziran ayının son günü mesai bitimine kadar ruhsat sahibi tarafından yatırılır.",

"İşletme izninin devir edilemeyeceği" başlıklı 27'nci maddesinde; "İşletme izni devredilemez. İşletme ruhsatı bir bütün olarak ve yönetmelikte belirtilecek esaslar çerçevesinde devredilebilir.",

"Sicilin teşkili ve özellikleri" başlıklı 38'inci maddesinde; "Bütün maden hakları ve faaliyetleri ile ilgili teknik ve mali konuları havi maden sicili, yönetmelikte belirtildiği şekilde Genel Müdürlük tarafından tutulur.

Maden haklarının devir, intikal, haciz, rehin ve ipotek veya sona erme durumları bu sicile işlenir.

...

Madenler üzerine iktisap edilecek haklar tescil edilmedikçe hüküm ifade etmez."

hükümlerine yer verilmiştir.

Bu hükümlere göre, şirketinizce maden arama ve işletme faaliyetlerine ilişkin olarak aktifleştirilen giderlerin, bu faaliyetlere ilişkin ruhsatların devir, terk veya iptaline ilişkin başvurunun ilgili Genel Müdürlükçe onaylandığı tarihi içeren; 3213 sayılı Maden Kanunu gereğince ödenmesi gereken devlet hakkının ise fiilen ödendiği hesap dönemine ait kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026